

Saafrømt Kommissionen ikke inden 6 Maaneder efter dens Nedsættelse, der fandt Sted den 26. Oktober 1921, skulde naa til Enighed, skal Tvistespørgsmaal forelægges for og med bindende Virkning afgøres af en Opmand, som de to Regeringer vil anmode den svenske Regering om at udnevne. Da det imidlertid har vist sig umuligt for Kommissionen indenfor den fastsatte Frist at tilendebringe sine Arbejder, er dens Mandat ved Traktatens Slutprotokol Punkt 4 blevet forlænget med 3 Maaneder, altsaa til 26. Juli d. A. Naar Notevekslingen er optaget i Traktaten, er Hensigten dermed den at tilvejebringe de to Staters Garanti for, at de Afgørelser, som Kommissionen, eventuelt dennes Opmand, maatte træffe, ogsaa kommer til Udførelse.

Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale dette Forslag til Rigsdagsbeslutning til det høje Tings velvillige og hurtige Behandling.

Moltesen: Paa mit Partis Vegne skal jeg tillade mig at foreslaa, at Rigsdagen meddeler sit Samtykke til Danmarks Ratifikation af den under 10. April 1922 underskrevne Traktat mellem Danmark og Tyskland angaaende Ordning af de som Følge af Overgangen til Danmark af Suveræniteten over Nordslesvig opstaaede Spørgsmaal. I Indledningen til denne Traktat hedder det, at de to Rigers Statsoverhoveder er besjælet af Ønsket om yderligere at befæste det mellem de to Riger bestaaende gode og venskabelige Forhold. Det er jo et Udtryk, som findes i alle Traktater, et rent officielt Udtryk, men jeg tror, jeg kan sige her, at hele det danske Folk er besjælet af et inderligt Ønske og en oprigtig og fast Villie til, at der maa være og blive et godt nabovenligt Forhold mellem det danske og det tyske Folk, disse to beslægtede Nationer.

Stauning: Det Forslag til Traktat, som her foreligger, og som den højtærede Udenrigsminister nu udførligt har omtalt, forekommer mig og mit Parti paaskønnelsesværdigt, for saa vidt som det løser, og saa vidt man kan skønne, paa en meget forstandig Maade løser en Mængde af de Strids-spørgsmaal eller Problemer, som naturligt maatte rejse sig, naar en ny Grænse blev tilvejebragt. Jeg kan paa den anden Side dog ikke tro andet end, at dette Traktat-udkast maa bringe Skuffelse paa visse Steder, thi forud for de Forhandlinger, der har ført til denne Traktat, er der jo i 1920 gaaet en Agitation, i hvilken vi hørte, at der

skulde ske en forfærdelig Masse Ting med Hensyn til Nordslesvig, og denne Traktat bærer ikke Vidne om, at der er sket noget som helst af alt det, man den Gang fra den nuværende Regerings Side tillkendegav skulde ske. Vi er lykkelig sluppet bort fra den saakaldte tresidede Traktat, hvilket jeg føler Trang til i høj Grad at udtale mit Partis Tilfredshed med. Det var, forekommer det os, i høj Grad beklageligt, at den nuværende Regering i sin Tid gik ind i disse Forhandlinger om den tresidede Traktat uden Indvendinger derimod. Ellers var jo Behandlingen af denne Traktat det Omraade eller det Sted, hvor man skulde have sporet disse mange nye Ting, der skulde ske i det nordslesvigske Spørgsmaal, hvis vi kom af med det Ministerium, som havde med Sagen at gøre indtil 1920, men jeg ser ikke nogen Modsætning mellem det forhenværende Ministeriums Standpunkt og den Løsning, som her er tilvejebragt paa en Række Omraader. Jeg ser ingen nye Linier indslaaet fra den nuværende Regerings Side, og jeg kan udtale min Paaskønnelse af, at dette ikke er Tilfældet, og min Tilfredshed med, at man har fortsat ogsaa i denne Traktat den Politik, der er ført før Genforeningen og ved Genforeningen, til den nye Regering overtog Styret.

Traktatens mange Enkeltheder skal jeg efter det, der er gaaet forud, ikke komme nærmere ind paa. Jeg har haft Lejlighed til nu og da at drøfte forskellige af de Spørgsmaal, som her er behandlet, med tyske Meningsfæller, og den Afgørelse, der har fundet Sted, stemmer paa flere Punkter med de Anskuelser, som fra mit Partis Side baade her og paa den anden Side af Grænsen har været de raadende. Jeg kan derfor kun være tilfreds med Retningen i de Overenskomster, der foreligger. Selv om der, som Udenrigsministeren sagde, naturligvis er Punkter, paa hvilke man fra dansk Side kunde ønske, at det var blevet anderledes eller bedre, vil noget lignende selvfølgelig kunne siges ogsaa fra den anden Part, og saa er Resultatet formodentlig saa godt, som den Slags Resultater overhovedet kan blive.

Det er en Række vigtige praktiske Anliggender, som er ordnet ved denne Traktat. Og foruden dette ved jeg, hvad der jo fremgaar af Bemærkningerne, at der er løst forskellige andre Spørgsmaal ved disse Forhandlinger, f. Eks. om Lempelse i Pasbestemmelserne ved Grænsen, og om Arbejdernes Stilling i de to Lande, altsaa Spørgsmaal, som ikke i og for sig har fundet Udtryk i denne Traktat, men som underhaanden ved